

UKA 2018/165

8/11-2018

Steen Lynge

Nuna tamakkerlugu kulturikkut kingornussarsiat suussusiinik aalajangersaasussanik UPA2019-mut suleqatigiissitaliornissaannik kulturikkullu kingornussarsiat kingusinnerpaamik 2021-mi saqqummiutassatut Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit)

(Siullermeernera)

Oqaaseq kultur latinerisuujuvoq isumaqarlunilu "aalluussaq imal. ingerlataq".

Kultur kalaallisut immaqa isumaqartinneqarsinnaavoq imaluunniit avinneqarsinnaavoq assigiinngitsunut marlunnuk, isumaqarsinnaagami arlaannik ileqqumik ingerlatitseqqiineq imaluunniit nuarsuarmi tigussaangitsumi tigussaasumilu ingerlatamik pinngorartitsineq.

Ullutsinni oqaaseq kultur eqqartoraangatsigu pisarparput kulturi pinngorartitsisoq. Tassanilu pineqartarput pinngorartitsinikkut suliat tigussaangitsut soorlu nipilersuutit, erinarsuutit, tivaneq aamma suliat tigussaasut soorlu atuakkat, qalipakkat, qiperukkat, illussanik titartaaneq ilaalu ilanngullugit.

Taamaattumik oqaaseq kultur pissutsinut assigiinngitsorpassuarnut taaguutaasinnaavoq.

Inuiaqatigiit suugaluartulluunniit nammineq pigisaminnik kultureqartarput. Aamma soorlu siunnersuuteqartup nammineq oqaatigigaa, kulturi ineriartortarpoq inuiaqatigiit ineriartornerat peqatigalugu taamaasillunilu sunnerneqartarluni aamma iluaniik avataaniillu allanngortinneqartarluni.

Kalaallit Nunaat immikkoortuni tamani nammineq kultureqarpoq. Kalaallit kultureqqaavat aamma kulturi eqqussaq aamma nunamit namminermit ineriartortinneqarsimasoq. Taamaattumik Kalaallit Nunaata nammineq kulturimi immikkoortutai tulluusimaarutigalugit nunarsuarmioqatiminut nittarsaassinnaavai. Taamaattumik, aap, Demokraatini isumaqataavugut tulluusimaarutigalugu Kalaallit Nunaat namminerilluinnakkaminik kultureqarmat.

Kisianni kulturi pitsaassutsimigut immikkoortiterneqarsinnaava? Pilersitat aalajangersimasut kulturimit naleqarneruppat allanut naleqqiullugit? Pilersitaq aalajangersimasoq allanut naleqqiullugu naleqarnerunersoq pillugu kina eqqortuuva aalajangiitissallugu? Taamannak aalajangiisinnatitaasoqarpa? Allatut oqaatigalugu pisinnaatitaassut taanna Inatsisartunit arlaannut tunniunneqassava?'

Kulturi pinngorartitsisoq eqqartorutsigu taava aamma oqartariaqarpugut, kulturi inuiaqatigiinnut ingerlanerannut tarrasuutaasutut taaneqartarmat. Taamatut eqqumiitsuliornikkut tarrarsuineq eqqumiitsuliortup namminerpiaq isummani malillugu isikkoqartittarpaa. Taamaattumik suliat takunnittunit assigiinngitsumik qisuariarfigineqartarput. Pissutigalugu isiginnaartut suliamut tunngatillugu kinaassusertik aallaavigalugu qisuariartarmata.

Paasinnittut amerlaneruppata imaluunniit suliamut nuannarinnippata, taava suliaq isumaqarfigineqarnerusarpoq iluatsittutut imal. torrallataasutut. Kisianni ilumut taama ajornanngitsigiva?

Demokraatini isumaqarpugut suliap nuannarineqarnerata nammineq takutinneq ajoraa ilumut suliaq eqqumiitsuliornikkut suliarilluangaanerunersoq imaluunniit kulturimut naleqarnerunersoq.

Demokraatini isumaqatigaarput pingaaruteqartoq kulturitoqarput aamma kulturi nutaajunerusoq eriagisariaqartut tammatsaaliugassaasullu. Kulturi kinguaatsinnit takuneqarsinnaasariaqarpoq. Aammali kulturi nunarsuarmi inuiaqatigiinnit tamanit takuneqarsinnaasariaqarpoq. Kalaallit Nunaata kulturini tulluusimaaarutigisariaqarjaa. Demokraatini isumaqarpugut kulturerput tamarmi tassani pingaaartinneqarluni isigineqartariaqartoq.

Taamaattumik Demokraatini isumaqarpugut pisortatigoortumik nalunaarsuiveqartariaqartoq imaluunniit allattuiqqartariaqartoq, kikkulluunniit soqutiginnittut ujaarlarsinnaanngorlugit sunaluunniit kulturimi suliaq saqqummiunneqarsimasoq nassaarisinnaallugu. Kulturip ilaannaa inuit ikittunnguit toqqakkat kisiisa suliaat pinnagu.

Demokraatini isumaqatigaarput kulturi kikkunnit tamanit anguneqarsinnaasariaqarmat, Kalaallit Nunaanniikkaluaraanni Kalaallit Nunaanniingikkaluaraanniluunniit. Pisortat ingerlataannik ujarlerfeqartariaqarpoq kikkut tamarmik iserfigisinnaasaannik. Tassani suut tamarmik nalunaarsorneqarsimassapput saqqummerseriikkat aamma siunissami saqqummiunneqartartussat.

Kalaallit Nunaanneereerpoq - Kalaallit Nunaata Katersugaasivia allagaateqarfialu - taanna pisussaaffeqarpoq Kalaallit Nunaanni tamanut saqqummiunneqartartunik sunilluunniit nalunarsuinissaminut. Taamaasilluta sakkussaqaareerpugut, siunnersuuteqartup siunertaanut naleqqussarneqaannartussamik. Tassa siunertaassaaq kulturip kikkunnut tamanut ammanissaa.

Demokraatini isumaqarpugut paasissutissaasivik taanna tamanit takuneqarsinnaassasoq imaluunniit tunngaviussasoq internet atorlugu kulturi pillugu nutaamik nittartakkatigut paasissutissaasiviliornissamut.

Taamatut aaqqiinerup kinguneranik kulturikkut suliat pisortatigoortumik saqqummersinneqartut tamanit takuneqarsinnaalissapput kulturimut iluaqutaasussamik aammali soqutiginnissinnaasunut tamanut.

Taamatut oqaaseqarluta Demokraatini imaattumik allannguutissamik siunnersuuteqassaagut:

” Kalaallit Nunaata Toqqorsiviani kulturimut sulianik nalunaarsukkanik imaqtussamik kingusinnerpaamik UPA2021-mi internetikkut alakkarneqarsinnaasumik tamanullu ammasumik nalunaarsuivimmik pilersitseqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Kulturi pillugu nalunaarsuivik kingusinnerpaamik 2021-mi tamanut saqqummiunneqassaaq.”

Taamatut oqaaseqarluta siunnersuutip Kulturimut Ataatsimiititaliami suliarineqarnissaa innersuupparput.